

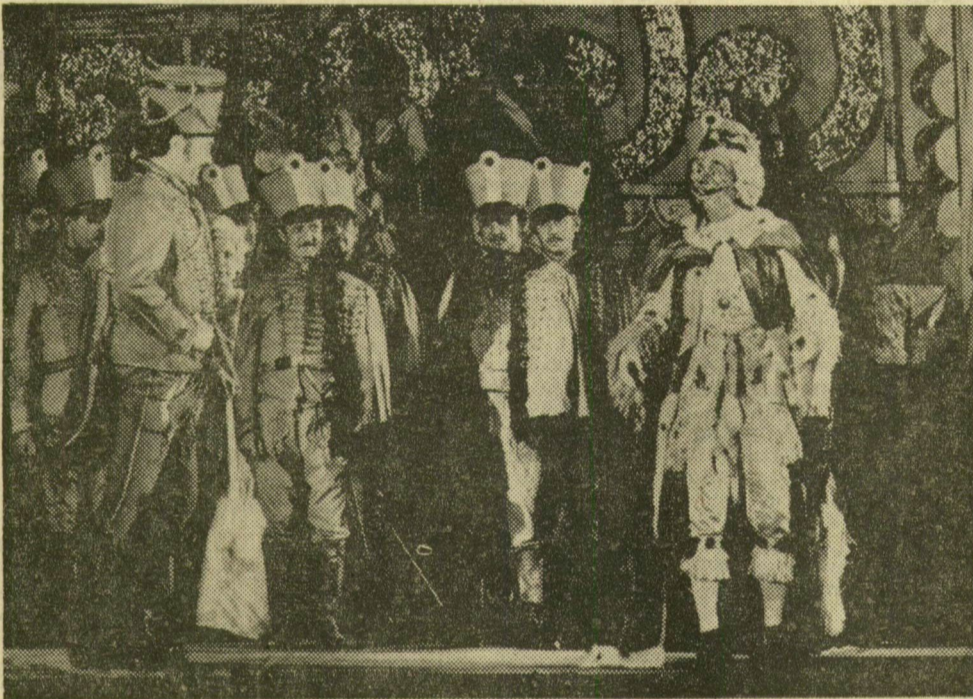
Idén is közönségsiker:

János vitéz

Ma este harmadszor a Dóm téren

A mostani *János vitéz*-előadás főlébe nő elődeinek. Mi a vonzereje, érénye, értéke? Elsősorban az, hogy Horváth Zoltán rendező talált olyan művészi nézőpontot, olyan lencsét, mely egyben tudja tartani a darab etikus mozaikját, a három felvonás különböző stílusú világát, de megszállítja az előadást a ránkötött sallangoktól, a habos-cukros töltelékeltől, a fölösleges díszektől, a bégető nyáj, és az izzadságszag természetes hatásaitól, a villódzó tűzijáték atraktív aranyesőjétől. A mostani előadás érzelmeinkre hat a darab naív logikájának hangsúlyozásával, egyszerű képleteivel, hangulati tisztaságával éppúgy, mint a zene és énekszámok pontos-ságával, határos komponálásukkal. „Kacsóh tanár úr elénk tette a szívét”, s belőle egy látványos mesejáték jelzései hallották ki a produkció létrehozói.

Jancsi (Turpinszky Béla) a francia királynál (Király Levente)

A rendező tudja a darab érényeit és hibáit, ismeri korlátait. Nem akar fölényoni a műnek, de a lehetőségek korlátai között korunkhoz szülő előadást igyekszik teremteni. Ezért kötelezte el magát Horváth Zoltán — talán mást nem is tehetett volna — a harmadik felvonás mesestílusával szemben, hiszen ebben a koncepcióban teheti elfogadhatóvá, szórakoztatóvá a művet. Már a díszlet és a jelmez is ebből a szemléletből fogant. Mintha mesekönyvet lapoznánk, olyanok Sándor Lajos népi motívumokból síkba komponált díszletekpei, mintha a tavaszi mező színes virágai kelnének életre Márk Tivadar jelmezeiben. Mesejátékot látunk a Dóm téren, színes, szép és mozgalmas mesét, melyet a népszerű Kacsóh-melodíák tesznek igazán hangulatosává és szórakoztatóvá. Így lett a János vitéz izlissel, korrektséggel, sok-sok eredeti ötlettel megrendezett szabadtéri produkció. Jó szórakozás. Úgy vezeti Horváth Zoltán a dramaturgiai szálát, hogy az érzelmes lírai betétek csomópontjai köré keresi a tömegjelenetek színes, kavargó forgatagát. Ezek a váltások teremtik meg az előadás ritmikáját. A tömegjelenetek — statikusságuk néhányszor a zsúfoltság benyomását keltette — látványosságukkal, a kettősök és monológok a pontosan kidolgozott színészi játékkal és énekszámokkal jelentettek maradéktalan élményt. A vörösmetéus huszárok nosztalgikából a színpadra menetelven minden ellenen győzni képesek, a magasba emelkedő piros-fehér-zöld zászló századszor és ezredszer is képes megdobogtatni szívünket, Kukorica Jancsi „karrierje” évszázados példa, s az

az „egy rózsaszál”, az elszenesíthetetlen szerelem jelképe marad.
Turpinszky Béla snájdig Kukorica Jancsi-János vitéze illúziót keltő alakítás, Házy Erzsébet szépsége, vonzó megjelenése, énekhangja és színészi játéka maradandó élmény. Gobbi Hilda (gonosz mostoha) és Kovács János (falu csőze) kettőse kiaknázza a szituáció minden kom-

kaál lehetőségét. Gyimesi Kálmán Bago-alkításból dalaira és színészig kidolgozott jeleneteire emlékezünk. Berdál Valéria a harcias francia királykisasszony, Király Levente a szennilis, öreg mesebeli király szerepében szerzett kellemes perceket. A zenekar — különösen szólistái — Szalatsy István vezényletével keltette életre

Kacsóh fülbemászó melódiáit, leküzdve a szabad tér nehézségeit. Az énekkar éppoly kedves színfoltja volt az előadásnak, mint a 34 tagú tánckar.
Mesekönyvet lapozgattunk, s mesehősök csodálatos történetét láttuk. Kedves-ismerős melódiákra figyeltünk és kacagató jelenetek tették próbára nevető izmainkat.
Tandi Lajos

A várnai harmadik

Először táncol Szegeden Pongor Ildikó

Pongor Ildikó, az Operaház fiatal címzetes szólótáncosa nemcsak a színpadon, hanem civilben is bájos, elragadó jelenség. Lényének a mosoly, az önfeledt öröm, a felszabadult vidámság éppúgy természetes része, mint a figyelem, a komolyság. Könnyen nevetésre fakad, ám ha a pályára, a hivatásra terelődik a szó, határozott véleményét tud mondani. Azoknak az embereknek belső biztatásával, akik témáink munkát és jó néhány sikert tudnak már maguk mögött.

— Kilencéves koromban kezdtem, tizenegy éve balettozom. Édesanyám volt az, aki erre a pályára irányított. Először a nővéremmel próbálkoztam, ő azonban nem vált be a felvételin. A bátyámból tengerész lett, így hát én voltam az utolsó lehetőség. 1970-ben fejeztem be tanulmányaimat az Al-lami Balettintézetben. Ezt követően egy esztendőig Leningrádban, a Vaganova-intézetben tanultam, s 1972-ben lettem az Operaház tagja. Leningrádból visszatérve, részt vettem a várnai balettversenyben, s itt harmadik lettem. Szólószerepet kaptam az Operaház *Sylvia*, *Etüdök* és *Csiperózsika* produkciójában, nemrég pedig Bordeaux-ban vendégként táncoltam *Dózsa* Imrével a *Don Quijote*-ban. Az idei szegedi *János vitéz*-ben *Rutkay* Nórával és *Sipeki* Leventével szimbolikus táncot adunk elő, mely a virágok megelevenedéséről szól. Nekem a piros színű öltözék jutott.
Ildikó olyan felhőtlen örömmel sorolja fel az eddigi szerepeket és sikereket,

mint a születésnap ajándékot venne számba. De amikor rákérdezek, nem panaszként, hanem inkább csak az igazság kedvéért elmondja, hogy ez a szépen ívelő pályá már eddig is tömörked lemondást és erős önfeledt követelt.
— Életmódom sok tekintetben más, mint a velem egykorú lányoké. A gyakorlás, a próbák, az előadások szinte teljes napomat igénybe veszik. Baráti körömnek csak a szakmabeliemből, közvetlen kollégáimat vallhatom. Voltak időszerűk, amikor azon töprengtem, nem lehetnék-e boldogabb, ha egy nyugalmasabb, simább pályát választottam volna. Egy-egy előadás után azonban úgy érzem, megérte és megéri a fáradságot. Ennek ellenére nem akarom magam feláldozni a hivatásért. Ha megtalálom az igazit, férjhez megyek, s gyerekeim lesznek. Hiszek abban, hogy a művészpálya és

Csaplár Ferenc

A mai program

A szabadtéri játékokon ma, vasárnap este 8 órai kezdettel ismét Kacsóh Pongrác János vitéz című daljátéka szerepel műsorban. Dél előtt a munkásörtség zenekara ad térzenét 11 órai kezdettel, a Széchenyi téren. Holnap, hétfőn este 8 órakor rendezik meg a filharmonia a nyári évad utolsó orgonakoncertjét a svéd Erik Lundkvist hangversenyét — a domban.

Hétköznapok

Kelendő cikkek

Ha külföldön járó hazánk — s ki ne tenné közülük — körül néz az üzletek házatáján, sok mindent alkalma van megcsodálni. Autókat, ruhákat, magnetofonokat és így tovább, s egyúttal lemondóan legyinteni: erre bizony nem telik az útiköltségből, jobb lesz otthon venni valami hasonlót, ha netán drágábban is. Ám, minden országban akadnak apróságok, melyeket a turisták többsége megvásárol, s a legszigorúbb vámos sem találhat kivételt ebben. Ezt talán azok tudják a legjobban, akik jártak már az NDK-ban, s felpakolták magukat filléres háztartási eszközökkel, apró, de a ház körül annál hasznosabb műanyag vagy fémszerkenttyűkkel.
Jó néhány évig a hazai boltokban nyoma sem volt az ilyesféle ötletes apróságoknak. Mostanában szerencsére egyre több élelmes vállalkozó akad, s egyre több olcsó és praktikus cikk a boltokban. Már, amikor, mert többnyire órák alatt elkapkodják a készletet. Például az

utóbbi hónapok slágerét, az olcsó műanyag székeket. Aligha akad olyan cég, amely eleget tudna gyártani belőle. És alighanem valamennyi ötletes, olcsó, és főként hasznos apróságok ez a sorsa.
Nemrégiben — vagy két napig lehetett kapni — a Centrum műanyag osztályán megjelent egy nagyon egyszerű szerkezet. Egy 30 centi körüli, műanyaggal burkolt acélrótt, két műanyag tartó között, potom 12 forintért. Hogy mi mindenre jó? Nyakendőtartónak a beépített szekrénybe, de lehet könyvharuhát, törülközőt is akasztani rá, sőt, a könyvhaszokrény ajtajának belső oldalára szerelve még a lábasok fedőinek is kiváló hely teremthető általa. Csak egy baja van: pillanatok alatt elkapkodták.
A történetnek egyszerű a tanulsága: érdemes az eddiginél több figyelmet szentelni az apróságokra is. Hiszen alighanem jól kerülhetnek az ilyeneken a gyártó cégek, a vevők hasznáról nem is szólva.
Sz. I.

Utcai füstölők

A környezetvédelem köztűgy lett nálunk, törvény szolgál most már arra, hogy a technika oktalán kártevésétől megóvjuk magunkat. Ezt bizony nem győzzük hangoztatni! Még is irtják a fákat, szennyeznek a vizeket. És ki ne emlékezne az évek óta hangoztatott intézkedésekre, miszerint a közutakon szigorúan megbüntetjük a füstöt ontó járműveket.
Bizony emlékeznünk kell, mert a különféle teherautók nap mint nap az orunk alá döngik a Diesel-olaj koromfekete füstjét. Budapestén hébe-korba találkozni a közlekedésrendészet műszeres járórével, amely leállít, figyelmeztet — talán meg is bírságol néha. De Szegeden, ílyet még nem tapasztaltunk, pedig a Volán, az olajipar,

a kisebb-nagyobb állami garázsokból újjára bocsátott teherautók úgy szennyeznek a levegőt, mintha ezért külön prémium járna. Az ok közt ismert: a műhelyben rosszul, vagy egyáltalán nem szabályozzák be a Diesel-ada-golókat. Számkra úgy tünik, ez mellékes szempont, hiszen a lényeg, hogy a kocsi menjen, a többi nem számít.
Jó lenne végre a környezetvédelmi törvényt komolyan venni, jó lenne Szegeden is látni a közlekedésrendészet műszeres gépkocsiját. Bár az sem lenne éppen rossz, ha a Volán, az olajipar, az állami garázsok műhelyében végre betartanak a törvényt.
M. I.

Nagyüzem a filmeseknél

Nagyüzem van a budapesti filmstúdiókban. A Hunnia játékfilmstúdió vállalatnál javában folynak az utómunkálatai Makk Károly *Macsokajáték* című filmjének, amely Örkény István nagy sikerrel játszott drámája nyomán készült. Keleti Márton halála után Mészáros Gyula vette át a népszerű daljáték, a Csinom Palkó forgatásának vezetését. Ugyancsak befejezéséhez közeledik Mihályfi Imre televíziós rendező első játékfilmje a Pókháló is, valamint Sándor Pál Régi idők focija című alkotása.

A budapesti játékfilmstúdió vállalatnál az utómunkálatakat végzi Gyar-mathy Lívia, az Álljon meg a menet rendezője, valamint Hintsch György, aki a Hét tonna dollár forgatta. Kézdi Kovács Zsolt irányításával folynak a Locsolókecsi felvételei. Bacsó Péter és stábjja pedig a szereplőket válogatja új filmjéhez, amelynek címe: Szikrázó lányok lesz.

Kiállítás — sztrájkról

Szombaton kiállítás nyílt a Budapesti Közlekedési Múzeumban, a vasúti vonat-tatási dolgozóknak 50 évvel ezelőtti, 1923 augusztusi nagy sztrájkjáról. A nyilvánosság elé került sok olyan dokumentum, amely eddig még kiállításon nem szerepelt. Bemutatják a kiállítás-szon Vavrik Józsefnek, a magyar és lengyel munkás-mozgalom kiemelkedő harcosának személyes tárgyait is, amelyeket özvegye küldött el Lengyelországból a múzeumnak.

